DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh42107>

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 11.03.2020
Kabul Tarihi: 14.04.2020
On-line Yayın: 30.04.2020

Article Type: Research article
Submitted: 11.03.2020
Accepted: 14.04.2020
Published Online: 30.04.2020

Atıf Bilgisi / Reference Information

Sirem, Ö. Bağbaşı, G.N. & Baş, Ö. (2020). Okuma Güçlüğü'nün Giderilmesine Yönelik Bir Uygulama: Fernald Yönteminin Kullanımı. *Journal of History School*, 45, 1209-1227.

**OKUMA GÜÇLÜĞÜNÜN GİDERİLMESİNE YÖNELİK BİR
UYGULAMA: FERNALD YÖNTEMİNİN KULLANIMI¹**

Özgür SİREM², Gizem Nur BAĞBAŞI³ & Özlem BAŞ⁴

Öz

Bu araştırmada okuma güçlüğü'nün giderilmesinde kullanılan Fernald yönteminin etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada Fernald yönteminin bir öğrencinin okuma hızı, kelime tanıma düzeyi ve okuduğunu anlama düzeyini geliştirmedeki etkisi belirlenmiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tek denekli araştırma yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemimin kullanıldığı araştırmada, okuma güçlüğü yaşadığı tespit edilen dördüncü sınıf öğrencisi ile çalışma yapılmıştır. Araştırmada, Akyol'un (2003) Ekwall ve Sahanker'den (1988, s.412) uyarladığı 'Yanlış Analiz Envanteri' öğrenciye araştırma öncesi ve sonrası uygulanmıştır. Araştırma, iki gün arayla her gün 4 kelime toplam 40 kelime öğretme amacıyla toplam 10 günde yapılmıştır. Araştırmanın verileri betimsel istatistiklerle analiz edilmiştir. Araştırmada çalışma yapılan öğrencinin okuma hızı, kelime tanıma düzeyi ve okuduğunu anlama düzeyi puanlarında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada okuma güçlüğü'nün

¹Bu makale “Okuma Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Hazırlanan Okuma Destek Programının Etkililiğinin İncelenmesi” başlıklı doktora tezinden üretilmiştir. 07.01.2020 tarihli ve 51944218-300/00000939266 sayılı yazı ile Hacettepe Üniversitesi tarafından etik kurul onayı verilmiştir. Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %60, 2. yazar: %20, 3. yazar: %20.

²Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, ozgursirem@gmail.com.tr, Orcid: 0000-0001-8404-5617

³Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara Polatlı Poyrazlı İlkokulu, gizem.bagbasi@gmail.com.tr, Orcid: 0000-0002-6636-3926

⁴Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalı, dr.ozlembas@gmail.com.tr, Orcid: 0000-0002-0716-103x

giderilmesinde kullanılan Fernald yönteminin öğrencinin okuma hızı, kelime tanıma düzeyi ve okuduğunu anlama düzeyinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fernald yöntemi, okuma güçlüğü, kelime tanıma, okuma hızı, okuduğunu anlama.

An Application for The Dimunition of Reading Difficulties: Using The Fernald Method

Abstract

In this research, it was aimed to determine the effect of Fernald Method, which is used to overcome the reading difficulties of students who have reading difficulties. In the research, the effect of Fernald Method on student's reading speed, word recognition percentage and reading comprehension skill was determined. In the research, single-subject research method, which is one of the quantitative research methods, was used. In the research using criterion sampling method, which is one of the purposeful sampling methods, the study was carried out with the fourth grade student who was found to have reading difficulties. In the research, False Analysis Inventory, which Akyol (2003) adapted from Ekwall and Shanker (1988, s. 412), was applied to the student before and after the study. The research was carried out in 10 days, with the aim of teaching 4 words in total, 40 words in two days apart. The data of the research were statistically analyzed. In the research, it was found that there was an increase in the reading speed, word recognition level and reading comprehension skill scores of the student who studied. It was concluded that Fernald Method, which is used in students with reading difficulties, is effective in the student's reading speed, word recognition percentage and reading comprehension skills.

Keywords: Fernald method, reading diffuculties, word recognition, reading speed, readind comprehension.

GİRİŞ

Okuma hayat boyu süren, dünyaya açılan bir pencere ve insan beyninin anahtarıdır. İnsanlık okuma ile kendini geliştirebilmiş ve kanıtlayabilmiştir. Okumanın önemi bugün olduğu gibi yarın da bilinecektir. Çünkü okuma hayatın ayrılmaz bir parçası ve tamamlayıcısıdır. Bu sebeple okumayı araştırmalı ve okumaya hayatımızda çok daha fazla yer vermeliyiz.

Okuma, okuyucu ve yazar arasında etkili iletişime bağlı, dinamik bir anlam kurma sürecidir. Okuma becerisi kazandırmanın temel amacı, öğrenciye yazı ve

Okuma Güçlüğünün Giderilmesine Yönelik Bir Uygulama: Fernald Yönteminin Kullanımı

çizim dilini karşılıklı iletişim sağlamada etkili ve etkin bir şekilde kullanma becerisi kazandırmaktır (Akyol, 2011, s.3). Okuma becerisi, bilişsel davranışlarla psikomotor becerilerin çalışmasıyla, yazıya çevrilmiş olan sembollerden anlam çıkarma sürecidir (Razon, 1980, s.19). Okuma becerisi, duyu organlarımız vasıtasıyla elde ettiğimiz sembollerin, ön bilgilerimizi de kullanarak zihinsel bir işleme tabi tuttuğumuz ve metinlerden anlam çıkardığımız süreçtir (Yılmaz, 2019, s.11). Birey okumayı gerçekleştirirken daha önce öğrenmiş olduğu bilgileri işe koşar ve okuduğu metinle bağlantı kurar. Bu sayede okuduğunu anlamlandırır. Güneş (2007, s.177) ise okuma becerisinin hem fiziksel yönüne hem de zihinsel yönüne odaklanarak, okuma eylemini, algılama, görme, seslendirme, anlama ve beyinde yapılandırma gibi görme, duyma ve beynin çeşitli süreçlerinden oluşan karmaşık bir izleni olarak tanımlamıştır. Okuma becerisi bireyde anlamayla sonuçlanmalıdır. Anlam kazanılmamış okuma bireyde sadece seslendirmeden ibaret olacaktır. Güneş'e (2018, s.135) göre okuma sürecinde en önemli boyut okuduğunu anlama ya da yazılı anlamadır. Bireyde okuduğunu anlamamanın gerçekleşebilmesi için okuma ve okuma becerilerinin gelişmiş olması gerekmektedir.

Yılmaz (2019, s.53) okuma hatalarını yedi grupta toplamıştır. Bunlar; ekleme, atlama, ters çevirme, tekrar, duraklama, telaffuz ve yanlış okumadır. Okuma güçlüğü yaşayan birey, aynı zamanda matematik, hayat bilgisi, fen bilgisi, sosyal bilgiler gibi derslerde de güçlük yaşamaktadır.

Okuma güçlüğü, bireyin okumaya engel teşkil edebilecek herhangi bir fiziksel (işitsel, görsel) ve zekâ yönünden problemi olmamasına rağmen okumayı öğrenmede akranlarından geride olmasıdır (Yılmaz, 2019, s.25). Okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin okuma hatalarının giderilmesinde kullanılan birtakım yöntem ve teknikler bulunmaktadır (Akyol, 2006, s.76; Güneş, 2017, s.151; Yılmaz, 2019, s.70). Bunlar;

Kelime tekrar tekniği: Bu teknikte öğrenci öğretmenin vermiş olduğu bir metni okur, öğretmen öğrencinin okuma sırasında yanlış okuduğu bütün kelimeleri bir karta yazar ve öğrenciye yazmış olduğu kartları verir. Sonrasında öğretmen yanlış okunan kelimeleri öğrenci ile birlikte okur. Öğrenci tarafından doğru okunan her kelime öğrenciden alınır. Bu işlem öğrencide kart kalmayınca kadar devam eder. Bu süreç diğer metinlerde de aynı şekilde devam eder. Öğrencinin okuma güçlüğü giderilene kadar bu süreç devam eder.

Eşli okuma yöntemi: Okuma güçlüğü yaşayan öğrenciyle öğretmen ya da kendisinden daha iyi bir okuyucunun metni aynı anda sesli olarak okumasıdır. Bu yöntemde metin okuma güçlüğü yaşayan çocuk ile birlikte sesli olarak okunur.

Burada dikkat edilecek husus, öğrencinin seviyesine uygun bir metin seçilerek sesli okuma yapılırken öğrenci ile birlikte hareket etmektir.

Koro halinde okuma: Bir metnin eş zamanlı olarak bir öğretmen yardımı ile yüksek sesle okunmasıdır. Bu yöntemde bireysel veya küçük gruplar halinde de yüksek sesle okumalar yapılır. Burada dikkat edilecek husus ise ilk önce metni öğretmenin okumasını sağlamak ve daha sonra öğrencilerin okumasını sağlamaktır.

Yankılayıcı okuma: İyi bir okuyucunun ya da öğretmenin bir metinde bulunan cümleleri sesli bir şekilde okuması ve öğrencinin de öğretmenin okumuş olduğu cümleyi tekrar etmesine dayanır. Burada dikkat edilmesi gereken husus ise öğrencinin okunan cümleyi parmağıyla takip etmesini sağlamak ve ezberlemesini engellemektir.

Tekrarlı okuma yöntemi: Okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin bir öğretmenin ya da iyi bir okuyucunun rehberliğinde verilen metinleri akıcı bir şekilde okuyuncaya kadar yapılan işlemdir. Bu yöntemde her bir kelime öğrenci tarafından en az 3 kere olmak üzere tekrarlanarak okunur. Bu yöntemde dikkat edilmesi gereken husus ise okuma metinlerinin kısa ve kolay olmasıdır.

Fernald yöntemi: Adını bu yöntemi geliştiren Grace Fernald'den almıştır. Bu yöntemde çocuğun işitsel, görsel, kinestetik ve dokunsal duyuları kullanılarak okuma güçlükleri giderilmeye çalışılır (Yılmaz, 2019, s.72).

Fernald yönteminin iki temel amacı vardır: öğrenciye kelimelerin doğru okunuşunu, yazılışını öğretmek ve birçok materyalden okuma deneyimi sağlamaktır. Yöntemin aşamalarını Tierney ve Readence (2015, s.187) şu şekilde açıklamıştır:

- 1- Daha fazla etki sağlamak için çocuk kelimeyi okurken parmağıyla kâğıt üzerinden takip eder ve kâğıtla temas eder.
- 2- Daha sonra öğrenci okuduğu kelimeleri zihinden yazar, yani dikte eder. Bu sırada hecelere dikkat çekilir.
- 3- Eğer öğrencinin yazdığı kelimelerde hata varsa, öğrenci kelimeyi doğru yazıncaya kadar tekrar yazdırılır.
- 4- Öğrencinin kelimenin anlamını kavradığından emin olmak için kelime bağlamı içinde kullanılır.

Fernald yönteminin uygulamaları öğrencilerin kelime birimleri üzerinde çalışmasına dayanır. Özellikle kelimelerin dikte edilmesi hece biriminin üzerinde çalışmayı sağlar. Bu durum okuma hatalarının giderilmesi için büyük önem teşkil

Okuma Güçlüğü'nün Giderilmesine Yönelik Bir Uygulama: Fernald Yönteminin Kullanımı

eden bir uygulamadır. Okuma hataları yalnızca okuma becerisinde yapılan uygulamalarla değil aynı zamanda yazmayla ve dikteyle desteklendiğinde daha kısa zamanda giderilmektedir. Üzerinde çalışılan kelimeler yazma esnasında fonetik olarak tanınırken anlamı ile ilgili çocuğun farkındalığının artırılması kelime tanımayı güçlendirecektir.

Okuma güçlüklerinin giderilmesi üzerine uygulanan yöntemler ne olursa olsun bu konuda en önemli yaklaşım öğretmenin ilgisi ve sistematik olarak öğrencisine zaman ayırmasıdır. Bu araştırma ile bir öğrenci deneysel olarak incelenmiştir. Türkiye’de bu tür bir çalışmaya rastlanmamış olup yapılan çalışmanın Fernald yönteminin uygulamalarına örnek teşkil etmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Fernald yöntemi ile öğrencideki okuma hızı, kelime tanıma düzeyi ve okuduğunu anlama düzeyi test edilmek istenmiştir. Bundan hareketle yapılan araştırmada okuma güçlüğü'nün giderilmesinde kullanılan bir yöntem olan Fernald yönteminin bir öğrenciye uygulanması amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki problem ve alt problemlere cevap aranmıştır.

Problem cümlesi: Okuma güçlüğü yaşayan bir öğrencinin okuma hatalarının giderilmesinde Fernald yönteminin etkisi var mıdır?

Alt problemler: Okuma güçlüğü yaşayan bir öğrencinin okuma hatlarının giderilmesinde Fernald yönteminin;

- a. Okuma hızına etkisi var mıdır?
- b. Kelime tanıma düzeyine etkisi var mıdır?
- c. Okuduğunu anlamaya düzeyine etkisi var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden olan tek denekli araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bazı durumlarda deneysel araştırmanın uygulanacağı evrendeki birey sayısı çok az olabilir. Örnek verecek olursak özel eğitim gerektiren bireylerle yürütülecek araştırmalarda yapılacak olan deneyin tasarlanması süreci sadece tek bireye yönelik ve bu bireye özgü olarak geliştirilebilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018, s.18). Bu kapsamda araştırmada okuma güçlüğü yaşayan özel program uygulanması gereken bir öğrenci ile çalışma yürütülmüştür.

Analiz birimi

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Marshall'a (1996, s.177) göre örneklemdaki asıl olan nokta seçilecek olan durumların bilgi sağlama açısından zengin olmasıdır. Bu sebeple yapılan çalışma dördüncü sınıfta öğrenim gören okuma güçlüğü yaşayan bir öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrenci okuma konusunda arkadaşlarına ve sınıf seviyesine göre geride olan bir öğrencidir. Öğrencinin demografik özellikleri aşağıda verilen Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1

Çalışmaya Katılan Öğrencinin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Kız
Sınıf seviyesi	4
Baba eğitim durumu	Ortaokul
Anne eğitim durumu	İlkokul
Kardeş sayısı	0
Sosyo ekonomik durumu	Orta düzey

Tablo1'de görüldüğü üzere, çalışmaya katılan öğrenci dördüncü sınıf düzeyinde olup cinsiyeti kızdır. Kardeşi olmayan öğrencinin sosyo ekonomik durumu orta düzeyde olup annenin eğitim düzeyi ilkök ve babanın eğitim düzeyi ise ortaokuldur. Öğrencinin sosyo ekonomik durumu, Erciyes Üniversitesi tarafından hazırlanan (Url-1) Sosyo-Ekonomik Düzey Ölçeği'ne göre belirlenmiştir. Ölçekte yer alan bilgilere göre, 6-14 puan düşük SED [Sosyo Ekonomik Düzey], 15-23 orta SED ve 23-32 yüksek SED olarak değerlendirilmektedir. Ölçeğe göre çalışmaya katılan öğrenci 16 puan olarak sosyo ekonomik durumu orta düzeyde çıkmıştır.

Öğrenciye üçüncü sınıf sonu dördüncü sınıf başlangıç düzeyinde olan hikâye türünde, 145 kelimelik 'Balıkçı' metni çalışmaya başlamadan önce okutulmuş, okuma güçlüklerinin tespit edilmesinde kullanılan Akyol'un (2003) Ekwall ve Sahnker'dan (1988, s. 412) uyarladığı Yanlış Analiz Envanterine göre okuma güçlüğü yaşadığı tespit edilmiştir. Öğrenciye ait puanlar şu şekildedir. Ortam ölçeği puanı (51) + seslendirme ölçeği puanı (71) + okuduğunu anlama düzeyi puanı (64) = 186 olarak hesaplanmıştır. Bütün ölçümlerin toplanması sonucu elde edilecek sayı neticesinde öğrencinin okumada bulunduğu düzey tespit edilebilir. Bunun neticesinde elde edilen toplam sonuç 180'den aşağı ise endişe düzeyi, en az 180 ise öğretim düzeyi, en az 240 ise serbest düzeydedir

(Akyol, 2003). Öğrencinin öğretim düzeyinde olduğu tespit edilmiş ve çalışmaya öğrenci ile başlanması kararı alınmıştır.

Veri toplama araçları

Araştırmada Akyol'un (2003) Ekwall ve Shanker'dan (1988, s. 412) uyarladığı, okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin okuma hızı, kelime tanıma düzeyi ve okuduğunu anlama düzeylerini tespit eden Yanlış Analiz Envanteri kullanılmıştır. Çalışma öncesinde ve sonrasında öğrencinin okumasının hangi düzeyde olduğu karar vermek amacıyla, öğrenciye üçüncü sınıf sonu dördüncü sınıf başlangıç düzeyinde olan hikâye türünde, 145 kelimelik 'Balıkçı' metni seçilmiştir.

Verilerin toplanması

Araştırma kapsamında seçilen metinden 40 kelime öğretilmesi amaçlanmıştır. Çalışma iki gün arayla her gün 4 kelime öğretme amacıyla toplam 10 günde yapılmıştır. Öğretmen tarafından bu süreçte okumalara sürekli teşvik etme, sınıf ortamında sesli okumalara katılımını sağlama ve haftalık olarak sınıf kapsamında yapılan kitap okuma yarışmalarına katılım göstermesi sağlanmıştır. Yöntemi uygulamaya başlamadan önce sınıf öğretmeni, öğrenciyle iletişime geçmiş ve çalışma kapsamında bilgilendirmede bulunmuştur. Öğrencinin gönüllülüğü esas alınarak çalışmaya başlanmıştır. Çalışma aşağıdaki gibi 4 aşamada gerçekleşmiştir.

1. Aşama: İlk olarak sınıf öğretmeni tarafından seçilen hikâye öğrenciye verilmiş ve öğrenciden hikâyeyi sesli bir şekilde okuması istenmiştir. Öğrenci okumasını yaparken öğretmenin de elinde aynı hikâyeden bulunmaktadır. Öğrencinin en çok zorlandığı kelimeleri belirlemek amacıyla, öğretmen metin üzerinde gerekli işaretlemeleri yapmış ve öğretilecek kelimelere karar vermiştir. Sesli okumanın sonunda öğretmen küçük renkli kâğıtlara okumada zorlanılan kelimeleri büyük puntolarla okunaklı bir şekilde yazmıştır. Öğrencinin gerekli yazı çalışmalarını yapabilmesi için orta boy büyüklükte çizgili defter tahsis edilmiş ve çalışmalar onun üzerine yapılmıştır. Öğretmen tarafından yazılan kelimelerin günlük olarak öğrenciden dört adet seçmesi istenilmiştir. Öğrenci öğretmenin yazdığı kelimeyi ilk olarak parmağıyla takip etmiştir. Daha sonra seslendirme ile birlikte bakarak yazmıştır. Bakarak yazma sürecinden sonra kelimenin üzeri kapatılmış ve öğrenciden kelimeye bakmadan yazması istenmiştir. Bu süreç her kelime için ayrı ayrı uygulanmıştır. Öğrenci bu süreçte

yanlış yazma veya yanlış seslendirme yaparsa tekrar başa dönülmesi planlanmıştır.

2. Aşama: Metnin ilk yirmi kelimesi bittikten sonra öğretmen tarafından seçilen ikinci 20 kelimeye geçilmiştir. İkinci 20 kelime için seçilen kelimelerin birinci kelimelerle aynı olmamasına dikkat edilmiş ve öğrencinin zorlandığı kelimeler seçilmiştir. Bu süreçte birinci aşamada uygulanan bütün adımlar ikinci aşamada da uygulanmıştır. Öğretilen yirmi kelimedenden sonra öğrenciye sürekli akıcı okuma yaptırılmış ve öğrencinin sınıf içi okumalara katılımı sağlanmıştır.

3. Aşama: Sınıf öğretmeni tarafından seçilen metnin okuması ve diktesi yaptırılmıştır. Öğrencinin okuma sırasında zorlandığı kelimeler tespit edilmiş ve deftere ayrıca yazdırılmıştır. Öğrencinin okumasında görülen ilerleme ile birlikte öğrenciden kelimelerin alfabetik olarak sıralanması istenmiştir. Alfabetik sıralama ilk olarak sırasının üzerinde yaptırılmış daha sonra kas becerilerini de geliştirmek amacıyla büyük bir kartona alfabetik olarak yapıştırması istenmiştir.

4. Aşama: Öğrencinin kelimeleri zihninde depoladığı ve anlamlandırdığı düşünülerek öğretilen kelimelerle öğrenciden, ayrı ayrı iki tane hikâye oluşturması istenilmiştir. Hikâyeler deftere yazılmıştır. Hikâye yazma sürecinde kelimeleri öğrencinin daha kolay görmesi amacıyla hikâyedeki kelimelerin alfabetik olarak sıraladığı karton tahtaya asılmıştır. Hikâyelerin yazım süreci bittikten sonra öğrenciden oluşturduğu hikâyeleri okuması istenmiştir. Öğrencinin Fernald yöntemi sonucunda nasıl bir ilerleme kaydettiğini görmek amacıyla okuma ölçęi aynı metin üzerinden tekrar uygulanmıştır.

Verilerin analizi

Araştırmada üçüncü sınıf sonu dördüncü sınıf başlangıç düzeyinde olan hikâye türünde, 145 kelimelik ‘Balıkçı’ metni öğrenciye çalışmanın başlangıcında ve sonunda uygulanmıştır. Uygulamada elde edilen verilerin analizinde, Akyol’un (2003) Ekwall ve Sahanker’den (1988, s.412) uyarladığı Yanlış Analiz Envanteri kullanılmıştır. Envanter ile öğrencinin ilk ve son okuma; okuma hızı (bir dakikada okunan toplam kelime sayısı) ve kelime tanıma düzeyi (bir dakikada okunan doğru kelime sayısı / bir dakikada okunan toplam kelime sayısı oranı elde edilen sonuç) arasındaki fark istatistiki olarak hesaplanmıştır. Araştırmada okuduğunu anlama düzeyi ise Akyol, Yıldırım, Ateş, Çetinkaya ve Rasinski’nin (2014, s.14) hazırladığı okuduğunu anlatma yoluyla okuduğunu anlamayı değerlendirme rubriğine (rubrikten alınabilecek en düşük puan 1, en yüksek puan ise 6 olarak belirlenmiştir) göre değerlendirilmiş ve öğrencinin ilk ve son okumasındaki fark elde edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, okuma güçlüğü yaşayan öğrenciye uygulanan Fernald yönteminin öğrencinin ilk ve son okuma ortam ve seslendirme ölçeği, okuma hızı, kelime tanıma ve okuduğunu anlama düzeyi ön test ve son test puanlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

İlk ve son okuma ortam ve seslendirme ölçeği puanlarına ilişkin bulgular

Bu bölümde öğrencinin ilk ve son okuma ortam ve seslendirme ölçeği puanlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Öğrenciye ait ilk ve son okuma ortam ve seslendirme ölçeği puanları Tablo 2 ve Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 2
Öğrenciye Ait İlk Okuma Ortam ve Seslendirme Ölçeğine İlişkin Bilgiler

Yapılan hata		Sonuç		Açıklama	Ölçüm kriterleri
		Ortam ölçeği	Seslendirme ölçeği		
Y	kalpur	3/5	5/6	Yanlış okuma	Ortam Ölçeği Puanları
D	kalbur				0 = Hiç Okumadı
Y	zaman	2/5	4/5	Yanlış okuma	1 = Kelimeyi Öğretmen Verdi
D	saman				2 = Aynı
Y	perper	3/5	4/6	Yanlış okuma	Kelimeleri/Yapıları
D	berber				İçermedi
Y	beçliğini	3/5	7/8	Yanlış okuma	3 = Aynı
D	beşğini				Kelimeleri/Yapıları İçerdi
Y	arkadaş	2/5	2/6	Yanlış okuma	4 = Kendi Koyduğu
D	kardeş				Kelimeler Yazarla Aynı
Y	çütük	3/5	4/5	Yanlış okuma	İfadede
D	kütük				5 = Kendini Düzeltti
Y	kakılmış	2/5	7/8	Yanlış okuma	
D	takılmış				
Y	kütüğün	4/5	6/6	Hharf ekleme	
D	kütüğü				
Y	yenilenmiş	3/5	9/10	Yanlış okuma	Seslendirme Ölçeği
D	yinelenmiş				Puanları
Y	ve	2/5	0/2	Yanlış okuma	0 = Kendi Koyduğu
D	da				Kelimeyle Harf Benzerliği
Y	birakıp	3/5	6/7	Yanlış okuma	Yok
D	birakıp				1 = Kendi Koyduğu
Y	uyanamamış	2/5	7/10	Yanlış okuma	Kelimeyle 1 Harf
D	uyuyormuş				Benzerliği Var
Y	baksa	2/5	3/5	Yanlış okuma	
D	başka				
Y	eve	3/5	2/3	Yanlış okuma	

Özgür SİREM, Gizem Nur BAĞBAŞI & Özlem BAŞ

D	evi			Yanlış okuma	2 = Kendi Koyduğu Kelimeyle 2 Harf Benzerliği Var
Y	otururken	2/5	0/7	Yanlış okuma	N = Kendi Koyduğu Kelimeyle N Harf Benzerliği Var
D	olurken				
Y	içinde			Harf ekleme	
D	içine	3/5	5/6		
Toplam		41/80	71/100		
Yüzde		0.51	0.71		

Tablo 2’de görüleceği üzere öğrencinin ilk okuma ortam ölçeği puanı 51 ve seslendirme ölçeği puanı ise 71 olarak ölçülmüştür.

Aşağıda verilen Tablo 3’de öğrenciye ait son okuma ortam ölçeği ve seslendirme ölçeği puanları verilmiştir.

Tablo 3

Öğrenciye Ait Son Okuma Ortam ve Seslendirme Ölçeğine İlişkin Bilgiler

Yapılan hata		Sonuç		Açıklama	Ölçüm kriterleri
		Ortam ölçeği	Seslendirme ölçeği		Ortam Ölçeği Puanları
Y	yenilenmiş	3/5	9/10	Yanlış okuma	0 = Hiç Okumadı
D	yinelenmiş				1 = Kelimeyi Öğretmen Verdi
Y	bunlarla	4/5	7/7	Yanlış okuma	2 = Aynı Kelimeleri/Yapıları İçermedi
D	bunlara				3 = Aynı Kelimeleri/Yapıları İçerdi
Y	balığı	3/5	5/6	Yanlış okuma	4 = Kendi Koyduğu Kelimeler
D	balığa				Yazarla Aynı İfadede
Toplam		10/15	21/23		5 = Kendini Düzeltti
Yüzde					Seslendirme Ölçeği Puanları
		0.66	0.91		0 = Kendi Koyduğu Kelimeyle Harf Benzerliği Yok
					1 = Kendi Koyduğu Kelimeyle 1 Harf Benzerliği Var
					2 = Kendi Koyduğu Kelimeyle 2 Harf Benzerliği Var
					N = Kendi Koyduğu Kelimeyle N Harf Benzerliği Var

Tablo 3’de görüleceği üzere öğrencinin son okuma ortam ölçeği puanı 66 ve seslendirme ölçeği puanı ise 91 olarak hesaplanmıştır.

Okuma Güçlüğü'nün Giderilmesine Yönelik Bir Uygulama: Fernald Yönteminin Kullanımı

Fernald yönteminin okuma hızına ve kelime tanıma düzeyine etkisi

Araştırmada bu başlık altında öğrenciye uygulanan Fernald yönteminin öğrencinin okuma hızına ve kelime tanıma düzeyine ilişkin ön test ve son test puanlarına yer verilmiştir. Aşağıda Resim 1'de öğrencinin ilk okuma, okuma hızına ve kelime tanıma düzeyine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Resim 1

Öğrencinin İlk Okuma Ortam ve Seslendirme Ölçeği Analizi

Aşağıdaki metin öğrenci tarafından yüksek sesle okunmuştur. Yapılan okuma hataları metin üzerine işaretlenerek incelenmiştir.

Metin Düzeyi: 3. Sınıf sonu-4. Sınıf başlangıcı Metin Türü: Hikâye Metin Uzunluğu: 145 kelime

1. Uygulama: (Ön test)

BALIKÇI

Bir varmış bir yokmuş... Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, deve tellal iken, pire berber iken, ben babamın beşiğini tıngır mıngır salları iken, bir kentte üç erkek kardeş yaşarmış. Küçük kardeş, balıkçılık yaparmış. Bir gün balık avlarken, ağa balık yerine bir kütük takılmış. Kütüğü denize atmış. Kütük yine ağa takılmış. Bu olay birkaç kez yinelenmiş. Balıkçı da kütüğü almış, evine götürmüştü. Kütüğü bırakıp dışarı çıkmış. Balıkçı gidince kütük ikiye ayrılmış, içinden güzel mi güzel bir kız çıkmış. Kız, hemen evi temizlemiş. Güzel güzel yemekler yapmış, sofrayı hazırlamış. Akşam olurken de tekrar kütüğün içine girmiş.

Balıkçı eve gelmiş, gözlerine inanamamış. Başka bir eve geldiğini sanmış. Bunlara bir anlam verememiş. Acaba komşular mı yaptı, diyerek sofranın başına oturmuş. Bu lezzetli yemeklerle bir güzel karnını doyummuş. Yatmış ama me-raktan bir türlü uyuyamamış. Sabah olunca balığa gitmiş. Akli fikri evdeymiş. Akşam yine sofrayı hazır, evi tertemiz bulmuş. İyice şaşarmış. Bu işin aslını öğrenmeye karar vermiş.

Öğrencinin yaptığı yanlışlar:

- Yanlış: Kalbur ⇒ Doğru: Kalbur
- Yanlış: 2 zaman ⇒ Doğru: Saman
- Yanlış: Perper ⇒ Doğru: Berber
- Yanlış: Beşiğini ⇒ Doğru: Beşiğini
- Yanlış: Arzadağ ⇒ Doğru: Kardeş
- Yanlış: Kütük ⇒ Doğru: Kütük
- Yanlış: Takılmış ⇒ Doğru: Takılmış

*- Öğrenci 1 dakikada 67 kelime okunmuştur.

Bir Varmış Bir Yokmuş - Angı Yayınları (Düzenlenmiştir)

- Yanlış: Yenidenmiş ⇒ Doğru: Yinelenmiş
- Yanlış: Ve ⇒ Doğru: Da
- Yanlış: Bırakıp ⇒ Doğru: Bırakıp
- Yanlış: Uyuyamamış ⇒ Doğru: Uyuyamamış
- Yanlış: Baska ⇒ Doğru: Başka
- Yanlış: Eve ⇒ Doğru: Evi
- Yanlış: Oluşturken ⇒ Doğru: Olurken
- Yanlış: İçinde ⇒ Doğru: İçine

Yukarıda verilen Resim 1’de görüleceği üzere öğrenci ilk okumada 1 dakikada 66 kelime okumuştur. Öğrencinin doğru okuduğu kelime sayısı ise 55 olmuştur. Öğrencinin kelime tanıma düzeyi ise; doğru okuduğu kelime sayısı (55) / okuduğu toplam kelime sayısı (66) =% 0.83 olmuştur. Aşağıda verilen Resim 2’de öğrencinin son okuma, okuma hızı ve kelime tanıma düzeyine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Resim 2

Öğrencinin Son Okuma Ortam ve Seslendirme Ölçeği Analizi

Aşağıdaki metin öğrenci tarafından yüksek sesle okunmuştur. Yapılan okuma hataları metin üzerine işaretlenerek incelenmiştir.

Metin Düzeyi: 3. Sınıf sonu-4. Sınıf başlangıcı Metin Türü: Hikâye Metin Uzunluğu: 145 kelime

2. Uygulama :
(San test-)

BALIKÇI

Bir varmış bir yokmuş... Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, deve tellal iken, pire berber iken, ben babamın beşiğini tıngır mingir sallar iken, bir kentte üç erkek kardeş yaşarmış. Küçük kardeş, balıkçılık yaparmış. Bir gün balık avlarken, ağa balık yerine bir kütük takılmış. Kütüğü denize atmış. Kütük yine ağa takılmış. Bu olay birkaç kez **yinelenmiş**. Balıkçı da kütüğü almış, evine götürmüş. Kütüğü bırakıp dışarı çıkmış. Balıkçı gidince, kütük ikiye ayrılmış, içinden güzel mi güzel bir kız çıkmış. Kız, hemen evi temizlemiş. Güzel güzel yemekler yapmış, sofrayı hazırlamış. Akşam olurken de tekrar kütüğün içine girmiş.

Balıkçı eve gelmiş, gözlerine inanamamış. Başka bir eve geldiğini sanmış. **Bunlara** bir anlam verememiş. Acaba komşular mı yaptı, diyerek sofranın başına oturmuş. Bu lezzetli yemeklerle bir güzel karnını doyurmuş. Yatmış ama me-raktan bir türlü uyuyamamış. Sabah olunca **balığa** gitmiş. Akli fikri evdeymiş. Akşam yine sofrayı hazır, evi tertemiz bulmuş. İyice şaşırılmış. Bu işin aslını öğrenmeye karar vermiş.

Öğrencinin yaptığı yanlışlar :
Yanlış : Yenilenmiş ⇒ Doğru : Yinelenmiş
Yanlış : Bunlara ⇒ Doğru : Bunlara Bir Varmış Bir Yokmuş - Anı Yayınları (Düzenlenmiştir)
Yanlış : Balığı ⇒ Doğru : Balığa
**Öğrenci 1 dakikada 81 kelime okumuştur.

Okuma Güçlüğünün Giderilmesine Yönelik Bir Uygulama: Fernald Yönteminin Kullanımı

Yukarıda verilen Resim 2’de görüldüğü üzere öğrenci son okumada 1 dakikada 79 kelime okumuştur. Öğrencinin doğru okuduğu kelime sayısı ise 78 olmuştur. Öğrencinin kelime tanıma düzeyi ise; doğru okuduğu kelime sayısı (78) / okuduğu toplam kelime sayısı (79) =% 0.99 olmuştur.

Fernald yönteminin okuduğunu anlama düzeyine etkisi

Bu başlık altında uygulanan Fernald yönteminin öğrencinin okuduğunu anlama sorularına verdiği cevaplara ilişkin ön test ve son test puanlarına yer verilmiştir. Aşağıda verilen Tablo 4’de öğrencinin ilk okuma okuduğunu anlama sorularına vermiş olduğu cevaplara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Aşağıda Tablo 4’de görüldüğü üzere öğrenci ilk okumada, 5 basit ve 5 derinlemesine olmak üzere toplam 10 okuduğunu anlama sorusuna % 0.64 oranında doğru cevap vermiştir. Öğrencinin ilk okuma okuduğunu anlama sorularına vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda anlama ölçeğinden (en az 1- en fazla 6 puan verilebilir) almış olduğu puan 3 olmuştur. Aşağıda verilen Tablo 5’de öğrencinin son okuma okuduğunu anlama sorularına vermiş olduğu cevaplara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 4

Öğrencinin İlk Okuma Okuduğunu Anlama Sorularına Verdiği Cevaplara İlişkin Bilgiler

Sorular ve cevapları	Açıklama	Puan	Ölçüm kriterleri
S 1. Hikâyenin Kahramanı kimdir?	Soru basit anlama	1/2	
C <i>Balıkçı</i>	sorusudur.		
S 2. Olay nerede geçiyor?	Soru basit anlama	1/2	
C <i>Evde</i>	sorusudur.		
S 3. Hikâyede olay nedir?	Soru		Basit Anlama Soruları İçin
C <i>Balıkçı eve geldiğinde evi nasıl temizlediğini ve yemekleri nasıl yaptığına inanamamış.</i>	derinlemesine anlama sorusudur.	2/3	0 = Hiç Cevaplanmayan Sorular
S 4. Denizkızı nerede çıkıyor?	Soru		1 = Yarı Cevaplanan Sorular
C <i>Sudan çıkıyor</i>	derinlemesine anlama sorusudur.	0/3	2 = Tam Cevaplanan Sorular
S 5. Hikâyenin sonunda ne oluyor?	Soru basit anlama	2/2	
C <i>Balıkçı bu işi kimin yaptığını öğrenmeye çalışıyor</i>	sorusudur.		
S 6. Balıkçı neden meraklanmış?	Soru basit anlama	2/2	Derinlemesine Anlama Soruları İçin
C <i>Evi kimin temizlediğini öğrenmeye çalışmış.</i>	sorusudur.		0 = Hiç Cevap Verilmeyen Sorular
S 7. Okuduğun hikâyenin ana fikri nedir?	Soru		1 = Çok Eksik Cevap Verilen Sorular
C <i>Denizkızı</i>	derinlemesine anlama sorusudur.	1/3	2 = Beklenene Yakın Ancak Eksik Olan Cevaplar
S 8. Hikâyede kaç kişiden bahsedilmiştir?	Soru basit anlama	2/2	3 = Tam ve Etkili Cevaplar
C <i>Denizkızı ve balıkçı</i>	sorusudur.		
S 9. Sence denizkızının en belirgin özelliği nedir?	Soru		
C <i>Yemek yapması ve evi temizlemesi</i>	derinlemesine anlama sorusudur.	2/3	
S 10. Bu hikâyeye yeni bir başlık koysan ne olurdu?	Soru		
C <i>Balıkçı ve Denizkızı</i>	derinlemesine anlama sorusudur.	3/3	
Toplam		16/25	
Yüzde		0.64	

Okuma Güçlüğü'nün Giderilmesine Yönelik Bir Uygulama: Fernald Yönteminin
Kullanımı

Tablo 5

Öğrencinin Son Okuma Okuduğunu Anlama Sorularına Verdiği Cevaplara İlişkin Bilgiler

Sorular ve cevapları	Açıklama	Puan	Ölçüm kriterleri
S 1. Hikâyenin Kahramanı kimdir?	Soru basit anlama sorusudur.	2/2	Basit Anlama Soruları İçin
C <i>Balıkçı ve denizkızı</i>			0 = Hiç Cevaplanmayan Sorular
S 2. Olay nerede geçiyor?	Soru basit anlama sorusudur.	2/2	1 = Yarı Cevaplanan Sorular
C <i>Evde ve deniz kıyısında</i>			2 = Tam Cevaplanan Sorular
S 3. Hikâyede olay nedir?	Soru derinlemesine anlama sorusudur.	2/3	
C <i>Balıkçının denizkızıyla karşılaşması</i>			
S 4. Denizkızı nereden çıkıyor?	Soru derinlemesine anlama sorusudur.	3/3	
C <i>Odunun içinden çıkıyor</i>			
S 5. Hikâyenin sonunda ne oluyor?	Soru basit anlama sorusudur.	2/2	Derinlemesine Anlama Soruları İçin
C <i>Balıkçı bu işleri kimin yaptığına karşı meraklanıyor</i>			0 = Hiç Cevap Verilmeyen Sorular
S 6. Balıkçı neden meraklanmış?	Soru basit anlama sorusudur.	2/2	1 = Çok Eksik Cevap Verilen Sorular
C <i>Ev işlerini kimin yaptığını merak ediyor.</i>			2 = Beklenene Yakın Ancak Eksik Olan Cevaplar
S 7. Okuduğun hikâyenin ana fikri nedir?	Soru derinlemesine anlama sorusudur.	1/3	3 = Tam ve Etkili Cevaplar
C <i>Balıkçının çok düşünmesi</i>			
S 8. Hikâyede kaç kişiden bahsedilmiştir?	Soru basit anlama sorusudur.	2/2	
C <i>Denizkızı ve balıkçı</i>			
S 9. Sence denizkızının en belirgin özelliği nedir?	Soru derinlemesine	3/3	

	<i>İş tutması, yemek yapması, yerleri temizlemesi, her şeyi süpürmesi.</i>	anlama sorusudur.	
S	10. Bu hikâyeye yeni bir başlık koysan ne olurdu?	Soru derinlemesine anlama sorusudur.	3/3
C	<i>Balıkçı ve Denizkızı</i>		
Toplam			22/25
Yüzde			0.88

Yukarıda Tablo 5’de görüldüğü üzere öğrenci son okumada, 5 basit ve 5 derinlemesine olmak üzere toplam 10 okuduğunu anlama sorusuna % 0.88 oranında doğru cevap vermiştir. Öğrencinin son okumada okuduğunu anlama sorularına vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda anlama ölçeğinden (en az 1- en fazla 6 puan verilebilir) almış olduğu puan 5 olmuştur.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde okuma güçlüğü yaşayan öğrenciye uygulanan Fernald yönteminin öğrencinin okuma hızına, kelime tanıma düzeyine ve okuduğunu anlama düzeyine ilişkin ön test ve son test puanlarına ilişkin sonuçlara yer verilerek bu sonuçlar üzerinden tartışma yapılmıştır.

Fernald yöntemiyle yapılan uygulamada öğrencinin başlangıçta ortam ölçeği puanı (51) + seslendirme ölçeği puanı (71) + okuduğunu anlam düzeyi puanı (64) = 186 olan puanı, uygulama sonrasında ortam ölçeği puanı (66) + seslendirme ölçeği puanı (91) + okuduğunu anlam düzeyi puanı (88) = 245’e yükselmiştir. Öğrenci uygulamaya başlamadan önce öğretim düzeyinde uygulama sonrasında serbest okuma düzeyine yükselmiştir. Bütün ölçümlerin toplanması sonucu elde edilecek sayı neticesinde öğrencinin okumada bulunduğu düzey tespit edilebilir. Bunun neticesinde elde edilen toplam sonuç 180’den aşağı ise endişe düzeyi, en az 180 ise öğretim düzeyi, en az 240 ise serbest düzeydedir (Akyol, 2003). Elde edilen bu sonuç ile uygulanmış olan Fernald yönteminin öğrencinin okuma güçlüğüne gidermede etkili olduğu sonucuna varılabilir.

Araştırmada öğrenciye uygulanan Fernald yöntemi ilk okuma ve son okuma, okuma hızları arasında önemli bir fark elde edilmiştir. Akyol ve diğerlerine (2014, s.12) göre dördüncü sınıf düzeyinde olan bir öğrencinin sınıf bazında hedeflenen okuma oranları ilkbahar döneminde 90-140 kelime arasında okuması gerektiği belirtilmiştir. Araştırmada öğrenci, çalışma öncesi verilen metinden 1 dakikada 66 kelime okurken, çalışma sonrası bu sayıyı 1 dakikada 79 kelimeye çıkarmıştır. Öğrenci çalışma sonrası 1 dakikada okuduğu kelime

Okuma Güçlüğü'nün Giderilmesine Yönelik Bir Uygulama: Fernald Yönteminin Kullanımı

sayısını 13 kelime artırmıştır. Okuma güçlüğü yaşayan öğrenciye uygulanan Fernald yönteminde kelimeyi bütün olarak görmenin okuma hızını artırmada etkili olduğu sonucuna ulaşmakla birlikte tek başına öğrencinin okuma güçlüğü'nü kaldırmaya yettiği söylenemez. Öğrenciye uygulanan bu yöntemle birlikte okuma güçlüğü'nü giderici ek çalışmalar yapılması gerektiği söylenebilir. Nitekim Yangın ve Sidekli (2006) okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin kelime tanıma becerilerin geliştirilmesine yönelik olarak yapmış oldukları çalışmalarında, okuma güçlüğü'nün giderilmesinde tek bir yöntemin öğrenci üzerinde etkili olmadığı, öğrenci özelliklerine göre birkaç yöntemin uygulanması gerektiği sonucuna varmışlardır. Başka bir araştırmada akıcı okuma stratejilerinin öğretiminde farklı okuma yöntemlerinin uygulanması gerektiği vurgulanmıştır (Akyol ve Kodan, 2016, s.10).

Araştırmada öğrenciye uygulanan Fernald yöntemi ilk okuma ve son okuma, kelime tanıma düzeyleri arasında belirgin bir fark elde edilmiştir. Akyol'un (2003) Ekwall ve Shanker'den (1988, s.412) uyarlamış olduğu Yanlış Analiz Envanterinde, kelime tanıma yüzdesini hesaplarken; doğru okunan kelime sayısı / okuduğu toplam kelime sayısı oranı ile elde edilen sonucun, $< \% 92-98$ (endişe düzeyi), $= 92-98$ (öğretim düzeyi) ve $> \% 99-100$ (serbest düzey) arasında olduğunu ifade etmiştir. Yapılan çalışmada ise öğrencinin ilk okumada 1 dakikada okuduğu doğru kelime sayısı (55) ile okuduğu toplam kelime sayısının (66) oranı $\% 0.83$ olarak hesaplanmıştır. Öğrencinin son okumada 1 dakikada okuduğu doğru kelime sayısı (78) ile okuduğu toplam kelime sayısının (79) oranı $\% 0.99$ olarak bulunmuştur. Öğrencinin çalışma öncesi endişe ($< \% 92-98$) düzeyinde olan kelime tanıma yüzdesi çalışma sonrası bağımsız ($> \% 99-100$) düzeye yükselmiştir. Okuma güçlüğü yaşayan öğrenciye uygulanan Fernald yönteminin öğrencinin kelime tanıma düzeyini 16 puan artırdığı görülmüştür. Bu sonuç ile paralel olarak Akyol ve Sever (2019, s.701) okuma yazma güçlüğü yaşayan ikinci sınıf öğrencisiyle yapmış olduğu çalışmada tekrar, yankılı ve Fernald yöntemini kullanmışlardır. Yapılan çalışmada Fernald yönteminin öğrencilerin kelime tanıma düzeyini artırdığı ifade edilmiştir.

Araştırmada öğrenciye uygulanan Fernald yöntemi ilk okuma ve son okuma, okuduğunu anlama düzeyleri arasında da belirgin bir fark elde edilmiştir. Öğrencinin ilk okuma okuduğunu anlama sorularına vermiş olduğu cevapların yüzdesi 0.64 iken son okuma okuduğunu anlama sorularına vermiş olduğu cevapların yüzdesi 0.88 olarak hesaplanmıştır. Öğrencinin okuduğunu anlama yüzdesinde 0.24 artış görülmüştür. Akyol'un (2003) Ekwall ve Shanker'den (1988, s.412) uyarlamış olduğu Yanlış Analiz Envanterinde, okuduğunu anlatma yoluyla okuduğunu anlamayı değerlendirme ölçeğinden; öğrenci performansının üç veya altındaki puanlar öğrencinin metni anlamadığını veya metinle ilgili

bilgileri hatırlamadığını ve öğrencinin ilave bir tanılama sürecine ve anlamının geliştirilmesi için öğretimsel bir uygulamaya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Öğrencinin okuduğunu anlama rubriği performansının 4-6 puan aralığında olması ise öğrenciden beklenen performans olduğu ifade edilmiştir. Öğrencinin ilk okuma ve son okuma okuduğunu anlama sorularına vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda anlama ölçeğinden almış olduğu puan 3 iken 5 olmuştur. Öğrenci okuduğunu anlama ölçeğinden almış olduğu puanı uygulama sonrasında 2 puan artırmıştır. Okuma güçlüğü yaşayan öğrenciye uygulanan Fernald yönteminin, öğrencinin okuduğunu anlama düzeyini yükselttiği görülmüştür.

Öneriler

Araştırmada Fernald yönteminin okuma güçlüğü yaşadığı tespit edilen öğretim düzeyinde olan bir öğrencinin düzeyini serbest düzeye çıkardığı sonucu bulunmuştur. Okuma güçlüğü olan öğrencilerde Fernald yönteminin kullanılması önerilebilir.

Araştırmada Fernald yönteminin öğrencinin okuma hızını artırdığı ancak istenilen seviyeye çıkarmadığı sonucu elde edilmiştir. Bu sonuç ile okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerde tek bir yöntem yerine öğrenci özelliklerine uygun olan birkaç yöntemin belirlenmesi ve uygulanması gerektiği söylenebilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, kelimelerin bir bütün olarak verildiği Fernald yönteminin öğrencinin kelime tanıma yüzdesini büyük ölçüde artırdığı görülmüştür. Okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin kelime tanıma düzeylerini artırmak için Fernald yöntemi kullanılabilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, öğrencinin okuduğunu anlama yüzdesini artırdığı görülmüştür. Okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerini artırmak için Fernald yöntemi kullanılabilir.

Yapılan bu araştırma dördüncü sınıf düzeyinde okuma güçlüğü yaşayan bir öğrenci ile yürütülmüştür. Başka bir araştırma farklı sınıf düzeyleri ele alınarak yapılabilir.

Araştırmada 1 metin seçilmiş ve günde 2 saat olmak üzere 2 gün arayla 10 günde toplam 40 saat çalışma ile yapılmıştır. Başka bir araştırma, metin sayısı ve çalışma süresi artırılarak yapılabilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Akyol, H. (2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Kök yayıncılık.
- Akyol, H. & Kodan, H. (2016). Okuma güçlüğü'nün giderilmesine yönelik bir uygulama: akıcı okuma stratejilerinin kullanımı. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 7-21.
- Akyol, H., Yıldırım, K., Ateş, S., Çetinkaya, Ç. & Rasinski, T.V. (2014). *Okumayı Değerlendirme*. Pegem akademi.
- Akyol, H. ve Sever, E. (2019). Okuma yazma güçlüğü ve bir eylem araştırması: İkinci sınıf örneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 685-707. doi: 10.16986/HUJE.2018040667
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2018). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (25. Baskı). Pegem akademi.
- Coşkun, Y. (2002). Okumanın hayatımızdaki yeri ve okuma sürecinin oluşumu. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (11), 231-244.
- Güneş, F. (2017). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar Modeller*. Pegem akademi.
- https://dent.erciyes.edu.tr/Dosyalar/KYB/Formlar/Sosyo_Ekonomik_Degerlendirme_Formu_HHD_FR_06.pdf.
- Karaca, O., Tirit Karaca, D., Çalış, S. & Yiğit, G. (2018). *Disleksi Özgül Öğrenme Güçlüğü*. Psikonet yayınları.
- Marshall, M. N. (1996). Sampling for qualitative research. *Family Practice*, 13(6), 522-526.
- Razon, N. (1980). Okuma bozuklukları ve nedenleri. *Pedagoji Dergisi*, 1, 19-29.
- Tierney, R. J. & Readence, J. E. (2005). *Reading Strategies and Practices, a Compendium*. 6th edition. Pearson.
- Yangın, S. & Sidekli, S. (2006). Okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin kelime tanıma becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir uygulama. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), <https://dergipark.org.tr/tr/pub/musbed/issue/23524/250641>
- Yılmaz, M. (2019). *Okuma Güçlüğü ve Tedavisi*. Gece akademi.